

Şehit
Beritan
(Gülnoz
Karataş)

Şoreş tepesi, Kûrê Jahro'nun tam dibinde. Kûrê Jahro'nun heybeti yanında Şoreş tepesi, sadece bir yükselti gibi kalıyor. Ancak hem barınabilme imkanları açısından, hem de çevredeki diğer tepelerin ve arazinin üzerinde hakim bir nokta olduğundan dolayı askeri açıdan büyük bir öneme sahiptir. Kuzey tarafında Garê ve Kuzey Garê arasına sıkışmış Metina bölgesi, batıya doğru Türk karakollarının ışıklarıyla aydınlanmış Tepê Girê, biraz daha yakında güney sınırları içinde kalan Cehennem tepesi, Tepê Cudi, Tepê Hakkari, Tepê Heregol, Şoreş tepesinin denetleyebildiği stratejik tepeler. Tepenin hemen altında hem güzelliği hem de derinliği ile askeri açıdan manevralara oldukça elverişli Zap vadisi ve bir doğa harikası olan Dola Şivê vadisi... Kafanızı biraz çeviriyorsunuz,

karşınızda '97 savaşlarında yaşanan çatışmalarda binlerce askere karşı küçük bir gerilla grubunun direnişine sahne olan ve bunun için de Türk askerlerinin 'Direniş Tepesi' dedikleri Şikefta Birindaran. Şikefta Birindaran'ın sonsuz heybetiyle Zagros silsileleri. Zagros silsilelerinin içinden gökyüzüne uzanan Cilo ve Çarçela. Biraz daha doğuda halaya durmuş Govendê. Govendê'nin yanı başında dev bir yumurta gibi duran Tepê Xwedê; onların arkasında bir hançer gökyüzüne uzanan Evdal Kovi ve ancak silüetleri seçilebilen Helgurt ve Şekif; biraz daha güneyde Garzan ve Şirin silsileleri; dönüşünüzü tamamladığınızda bütün heybetiyle yanı başınızda Kûrê Jahro... Kûrê Jahro'nun arkası Şeladizê, Delaluk kasabaları... Kasaba diyoruz ama bir kasabın yaptığı toplama kampları aslında. Saddam döneminden kalma yapay kasabalar... Ötesi güney; onun da ötesi çöl...

“Xiloxwari Kürtçesi” ile Kameraman Halil

Daha çok Halil'i dinliyoruz. Zap'ı evi gibi görüyor. İlk göz ağrısı. Bir çok dağ ilkinin buralarda yaşamış. Savaşlar görmüş, katliamlar, ihanetler ve anlata anlata bitiremediği kameramanlıklar. Halil'in gözüyle Halil'in dilinden dağların savaş hikayelerini, insan hikayelerini dinliyoruz.

Yazılarından tanıdığımız Halil'in bir de sesinden dağları dinliyoruz. Bir insanın bu kadar her şeyi yeniden yeniden yaşayarak anlatması beni şaşırtıyor. Bir masal anlatıcısı gibi. Yanındaki yaşlı bir gerillanın deyişimiyle, 'o xiloxwari Kürtçesi' ve anası Kürt olmasına rağmen daha çok, Türk olarak bilinen Halil'in dengbej tadındaki anlatımları doyumsuz. çok şey yaşamış, çok insan tanımış. Ve en önemlisi, çok canlı bir belleği var.

Kameraman Halil olarak çıkmış adı. Şimdi film yönetmeni ama hala herkes 'Kameraman Halil' olarak biliyor onu. Galiba sadece kamera kullandığı için değil, hiçbir kameranın kaydedemeyeceği kadar çok şey kaydetmiş. O anlatmayı seviyor, biz dinlemeyi. Önce masal kadar gerçek hikayeler dinliyoruz. Bu toprakların belki de en basit gerçekleri efsaneler ve masallar... Anlattıkları masaldan daha masal, efsaneden daha efsane gerçekler. Söz arasında filmlerdeki her sahnenin, her repliğin yaşamdan biriktirilmiş gerçek masallar olduğunu öğreniyoruz.

Burada her şey Bêrîtan

Söz dönüp dolaşıp yeniden Bêrîtan'a geliyor. Burada her şey Bêrîtan! Gece gündüz en çok yankılanan ses Bêrîtan. Film çalışmasının adı Bêrîtan. Ekibin adı Bêrîtan Film Ekibi. Telsiz kodları Bêrîtan. Bêrîtan'ı oynayan oyuncunun adı Bêrîtan. Bêrîtan'ın yetiştirdiği gençlerden birini oynayan oyuncunun adı Bêrîtan. kim ne konuşsa, neyi konuşsa, nereden bir ses gelse, Bêrîtan'ın yankısı var içinde. Bêrîtan yankısı. Zap Bêrîtanlaşmış. Dağlar Bêrîtanlaşmış. Bu durumda biz neyi konuşabiliriz ki, Bêrîtan'dan başka.

Bêrîtan film projesi, uzun zamandır zaten gerillanın gündemindeymiş. En son gerilla kadın hareketinin toplantılarında ve Halk Savunma Güçleri'nin III. Konferansı'nda film projesi karara bağlanmış. Projeyi Jında Baran, Dêrsim, Emine Türk ve Halil Dağ hazırlamış. Araştırmalar, ön hazırlıklar, senaryo çalışmaları bir yıla yakın sürmüştü. Alınan kararın ardından çekim hazırlıkları başlamış. Altyapı hazırlıkları, oyuncuların seçimi ve toparlanmasıyla beraber 2005'in baharında Bêrîtan için kamera, kayıt! Gerilla, film!